

PRZETWORY NAFTOWE	NORMA BRANŻOWA	BN-76
	Asfalt ekstrakcyjny Dex-80 do stabilizacji smoły drogowej	0538-06
		Grupa katalogowa II 43

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest asfalt ekstrakcyjny Dex-80 do stabilizacji smoły drogowej, otrzymywany z ekstraktów selektywnej rafinacji destylatów uzyskiwanych z zachowawczej przeróbki ropy naftowej.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Asfalt ekstrakcyjny Dex-80 stosuje się do stabilizacji smoły drogowej, uzyskiwanej z przeróbki smół surowych otrzymywanych w procesach kok-sowania lub zgazowania węgla kamiennego.

2. OZNACZENIE

ASFALT DEX-80 BN-76/0538-06
SWW 0245-421

3. WYMAGANIA I BADANIA

3.1. Wymagania organoleptyczne. Asfalt ekstrakcyjny Dex-80 do stabilizacji smoły drogowej powinien mieć w temperaturze $20 \pm 5^\circ\text{C}$ szklisty połysk.

3.2. Zestawienie wymagań fizycznych i chemicznych oraz metod badań

Wymagania		Metody badań wg
a) Penetracja w temperaturze 25°C , przy całkowitym obciążeniu 100 g (obciążnik, uchwyt oraz uchwyt igły)	60 ÷ 90	PN-75/C-04134
b) Temperatura mięknięcia, $^\circ\text{C}$	43 ÷ 50	PN-73/C-04021
c) Temperatura łamliwości, $^\circ\text{C}$, nie wyższa niż	-6	PN-73/C-04130
d) Temperatura zapłonu, $^\circ\text{C}$, nie niższa niż	220	PN-65/C-04008
e) Ciagliwość w temperaturze 25°C , cm, nie niższa niż	100	PN-71/C-04132

cd. tablicy

Wymagania		Metody badań wg
f) Obraz mikroskopowy mieszanki smoła-asfalt	jednorodny	3.4
g) Zawartość stałych ciał obcych (nierozpuszczalnych w benzenie), %, nie więcej niż	0,2	PN-58/C-04089

3.3. Pobieranie próbek. Próbki należy pobierać zgodnie z PN-66/C-04000.

3.4. Badania mikroskopowe

3.4.1. Przyrządy. Mikroskop zapewniający powiększenie 400 ÷ 500-krotne.

3.4.2. Przygotowanie mieszanki smoła-asfalt. W naczyniu pojemności około 1000 cm³ odważyć 390 ± 1 g smoły drogowej S 300/500 wg PN-77/C-97031, po czym umieścić w łaźni piaskowej. Smolę ogrzać do temperatury $100 \div 110^\circ\text{C}$ i dodać 110 ± 1 g badanego asfaltu, ogrzanego również do temperatury $100 \div 110^\circ\text{C}$. Asfalt wlewać do smoły cienkim strumieniem przy stałym mieszaniu. Otrzymaną mieszaninę smoła-asfalt utrzymywać, stale mieszając, przez 30 min w temperaturze $100 \div 110^\circ\text{C}$, a następnie umieścić w termostacie w temperaturze $40 \div 45^\circ\text{C}$ na 2 h — bez mieszania.

3.4.3. Wykonanie badania. W przygotowanej wg 3.4.2 mieszaninie smoła-asfalt zanurzyć do głębokości 5 cm pręcik szklany stożkowo zakończony i po wyjęciu poczekać, aż spłynie z niego nadmiar produktu. Jedną z ostatnich ściekających kropli umieścić na suchym, czystym, lekko ogrzanym szkiełku przedmiotowym i natychmiast nakryć szkiełkiem nakrywkowym, uprzednio dokładnie wymytym i osuszonym.

Przez lekkie naciskanie szkiełka nakrywkowego doprowadzić do spłaszczenia kropli. Otrzymany preparat powinien mieć w dziennym świetle przechodzącym barwę jasnobrunatną. Preparat mikro-

Zgłoszona przez Instytut Technologii Nafty
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Rafineryjnego i Petrochemicznego
PETROCHEMIA dnia 7 kwietnia 1976 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu
od dnia 1 stycznia 1977 r. (Dz. Norm. i Miar nr 14/1976 poz. 48)

skopowy pozostawić na 4 h w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$, po czym obejrzyć pod mikroskopem przy powiększeniu $400 \div 500$ -krotnym.

Następnie pozostawić preparat w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ i po upływie 24 h obejrzyć powtórnie pod mikroskopem.

3.4.4. Ocena wyniku badania. Asfalt wytrzymałe badanie, jeżeli obrazy mikroskopowe (pierwszy i po 24 h) są jednorodne. Za obraz jednorodny przyjmuje się taki, w którym nie zaobserwuje się śladów wydzielonego oleju ani skupisk wydzielonego węgla.

4. PAKOWANIE I PRZECHOWYWANIE

4.1. Pakowanie. Asfalt ekstrakcyjny Dex-80 do stabilizacji smoły drogowej należy dostarczać w

cysternach kolejowych lub autocysternach w stanie gorącym lub w bębnach metalowych wg BN-76/5046-02.

Na każdym opakowaniu, a w przypadku cyster w dokumentach towarzyszących należy umieszczać napis wg PN-74/C-04024. Na bębnach metalowych umieścić napis wg PN-74/C-04024 z tą różnicą, że zamiast masy brutto i tary podawać przeciętną masę netto w kg.

4.2. Przechowywanie. Asfalt Dex-80 należy przechowywać w zamkniętych opakowaniach, chroniących przed dostępem powietrza, wilgoci i zanieczyszczeń atmosferycznych, w pomieszczeniach suchych, zabezpieczonych przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Technologii Nafty.

2. Istotne zmiany w stosunku do PN-60/C-96179

a) wprowadzono dla temperatury mięknięcia przedział $43 \div 50^\circ\text{C}$ zamiast nie wyżej 50°C , co jest korzystniejsze dla zapewnienia układu reologicznego wymaganego dla odpowiednich gatunków gotowych asfaltów drogowych,

b) zrezygnowano z oznaczania gęstości w temperaturze 20°C ze względu na konieczność uproszczenia metod kontroli jakości — metoda piknometryczna jest pracochłonna i trudna w wykonaniu, a ponadto nie wystarczająco dokładna; ponieważ podstawową cechą omawianych asfaltów jest ich mieszalność ze smolą drogową, zabezpieczono to przez zapewnienie wymagania dotyczącego jednorodności obrazu mikroskopowego,

c) oznaczanie ciągliwości przyjęto w temperaturze 25°C zamiast 15°C , gdyż oznaczanie w 25°C dla asfaltu ekstrakcyjnego jest wystarczające.

3. Normy związane

PN-66/C-04000 Ropa naftowa i przetwory naftowe. Pobieranie próbek

PN-65/C-04008 Przetwory naftowe. Pomiar temperatury zapłonu w tyglu otwartym metodą Marcussona

PN-73/C-04021 Przetwory naftowe. Oznaczanie temperatury mięknięcia asfaltów metodą „Pierścień i Kula”

PN-74/C-04024 Ropa naftowa i przetwory naftowe. Pakowanie, znakowanie i transport

PN-58/C-04089 Przetwory naftowe. Oznaczanie zawartości stałych ciał obcych

PN-73/C-04130 Przetwory naftowe. Pomiar temperatury lamliwości asfaltów

PN-71/C-04132 Przetwory naftowe. Pomiar ciągliwości asfaltów

PN-75/C-04134 Przetwory naftowe. Pomiar penetracji asfaltów

PN-77/C-97031 Produkty węglowodorne. Smoła drogowa BN-76/5046-02 Opakowania transportowe metalowe. Bębny lekkie

4. Normy zagraniczne

RFN DIN 1995-60 Bituminöse Bindemittel für den Straßenbau (Straßenbau bitumen)

ZSRR ГОСТ 11954-66 Битумы нефтяные дорожные вязкие, улучшенные

Dotychczas obowiązująca PN-60/C-96179 zostaje unieważniona z dniem 1 stycznia 1977 r.

6. Autorzy projektu normy — mgr inż. Ludwik Kossovicz ZPRiP PETROCHEMIA, mgr inż. Jadwiga Ludeńska Instytut Technologii Nafty

7. Wydanie 2 — stan aktualny: sierpień 1980 — uaktualniono normy związane i poprawiono błędy.